

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Янка Тенева Тянкова, преподавател от Юридически факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“, определена за член на научното жури със Заповед № 729/20.10.2023 г. на Ректора на ВСУ,

върху научните трудове, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент по професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право (Семейно и наследствено право)), обявен от Варненски свободен университет (ВСУ) в ДВ, бр. 72 от 22.08.2023 г., с кандидат гл. ас. д-р Мария Петрова Петрова

I. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата.

За участие в така обявения конкурс са представени документи от гл. ас. д-р Мария Петрова Петрова. Видно от тях, кандидатът отговаря на националните изисквания, уредени в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, както и на Наредба № 3 за академическия състав на ВСУ.

Д-р М. Петрова завършва Руска филология във факултет „Славянски филологии“ при СУ „Св. Климент Охридски“. В последствие е приета в Юридическия факултет на Варненския свободен университет, където през 1997 г. получава магистърска степен по „Право“ и професионална квалификация „Юрист“. От 1997 г. е хоноруван асистент в Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“, а от 1 октомври 2001 г. е назначена на трудов договор като „асистент“ в същия факултет. Д-р Мария Петрова придобива образователна и научна степен „доктор“ по право през 2020 г. с тема на дисертационния труд „Специални способности за установяване и оспорване на произхода от бащата“. От 2022 г. заема длъжността „главен асистент“. Като асистент, а в последствие като доктор е провеждала лекции и семинарни занятия по различни гражданскоправни дисциплини: Семейно и наследствено право, Вещно право, Гражданско право — обща част, Трудово

право, Осигурително право, Международно частно право, Право на Европейския съюз и др. Разработените от нея лекционни курсове и упражнения по посочените по-горе учебни дисциплини, дългогодишният ѝ преподавателски опит във ВСУ (23 години в университета), както и личните ми впечатления от преподавателската ѝ дейност ми дават основание да заключа, че кандидатът притежава достатъчна педагогическа подготовка за заемане на академичната длъжност „доцент“.

II. Оценка на научните резултати на кандидата.

За участия в така обявения конкурс д-р Мария Петрова е представила общо 11 научни публикации, от които 1 монография със заглавие *„Семейноправното положение на малолетните и непълнолетните родители“*, С.: Сиела, 2023 г., ISBN 978-954-28-4494-5 и 10 научни публикации (статии и доклади). Представените научни публикации, с които кандидатът участва в настоящия конкурс, са издадени преди придобиване на ОНС „доктор“, но същите не са били включени в предишни конкурси и не повтарят тематиката на дисертацията. Следва да се отбележи, че няма доказано по законоустановения ред плагиатство в представените за конкурса научните трудове.

2.1. Обща характеристика на дисертационния труд

Депозираната за становище монография представлява оригинално изследване, посветено на актуален проблем с голяма практическа значимост, а именно: изследване на семейноправното положение на малолетните и непълнолетни родители. Трудът е структуриран както следва: увод, шест параграфа, заключение и библиография. Обемът му е от 140 страници. Направени са 103 бележки под линия. Използваната литература включва 74 заглавия, от които 38 на български език и 36 на руски език. Отделните глави са симетрично разположени и логически свързани помежду си. В увода е посочен предметът на изследване на научния труд, целите и задачите на изследването. Параграф първи е посветен на историческото проследяване на връзката „родител-дете“ в случаите, когато детето е родено по време на брака

на своите родители или извън брака. Като положителна следва да се отбележи направената от автора съпоставка между отделните категории родители: пълнолетни, непълнолетни и малолетни. В параграф 2 е анализирана нормативната уредба, уреждаща семейноправното положение на ненавършилите пълнолетие родители в частта, в която същата регламентира правата, задълженията и ограниченията по отношение на малолетните и непълнолетните родители. В параграф 3 са разгледани приликите и разликите между правния режим на малолетните и този на ненавършилите пълнолетие родители, както и между правния режим на тези две категории и този на пълнолетните родители. Отделно от това са проследени разликите между непълнолетните родители, които не са встъпили в брак и тези, встъпили в брак. В следващите параграфи 4 и 5 се акцентира върху неблагоприятното правно положение на тези категории родители в сравнение с пълнолетните родители. В параграф 6 се обобщава семейният статус (съответно приликите и разликите в него) на малолетните и непълнолетните родители, които от една страна са придобили качеството „родители“, но от друга страна не са загубили качеството си на „деца“, доколкото не са навършили осемнадесетгодишна възраст. Отделно от това е направена съпоставка между техния семеен статус и този на пълнолетните родители. В заключението се извеждат изводите от проведеното изследване и се правят някои предложения *de lege ferenda*.

Трудът има безспорно приносен характер. Приносен характер имат не само посочените от автора в отделните параграфи на изследването изводи (посочени по-горе), но и други такива, които са систематизирани в заключението като краен резултат от направеното задълбочено научно изследване по темата.

2.2. Оценка на приносите в останалите приложения за участие в конкурса публикации

Приложенията от кандидата по конкурса статии, публикувани в научно рецензирани сборници от конференции и други научни форуми в страната, показват една голяма научна активност на гл. ас. д-р Мария Петрова, която следва да бъде положително оценена. Девет от представените статии и доклади са в областта на семейното право, а една от публикациите е в сферата на търговско право.

От изложеното по-горе е видно, че преподавателската, учебната и научна дейност на гл. ас. д-р Мария Петрова съответства на националните изисквания за изпълнение на наукометричните показатели. Видно от представената в тази връзка справка, общият брой точки е 300, което показва, че по отношение на кандидата д-р М. Петрова са спазени минималните наукометрични показатели за заемане на академичната длъжност „доцент“.

III. Бележки и препоръки

Във връзка с представените за участие в конкурса статии и доклади следва да се отбележи, че повечето от тях са издадени в периода 2002-2009 г. и в частта относно семейноправните отношения отразяват правната уредба преди приемане на новия Семейен кодекс от 2009 г. (влязъл в сила от 1.10.2009 г.). Прави впечатление, че в преобладаваща си част те са публикувани в сборници от научни конференции, проведени от ВСУ или в Известия на Съюза на учените, гр. Варна.

В тази връзка препоръката ми към автора е да насочи публикациите си към специализирани и реферирани правни списания като Съвременно право, Правна мисъл и други, за да може изложените и обосновани тези да достигнат до повече читатели на този тип специализирани издания в областта на правото.

Другата ми препоръка към автора по отношение на самата монографията е да включи в изложението като бележки под линия всички тези автори, които е посочила в библиографията на български и руски език.

IV. Заключение

С оглед на изложеното считам, че гл. ас. д-р Мария Петрова Петрова отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ по право тъй като цялостната ѝ преподавателска, административна и научна дейност следва да се оценят положително. Монографията и останалите публикации, с които кандидатства съдържат оригинални приноси към българската правна наука.

В заключение предлагам на Научното жури да вземе положително решение и да предложи на Научния съвет към ВСУ да избере гл. ас. д-р МАРИЯ ПЕТРОВА ПЕТРОВА на академичната длъжност „доцент“ на Варненски свободен университет в професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право (Семейно и наследствено право)).

проф. д-р Янка Тянкова